

Prva noč dan jutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega 20. I. nadst. Dopolni...
Narodna zveza: ulica sv. Frančiška Asiškega 20. I. nadst. Dopolni...
Narodna zveza: ulica sv. Frančiška Asiškega 20. I. nadst. Dopolni...

EDINOST

Posamezna številka za Trst in okolice 10 vin., zunaj 12 vin. Oglas...
Oglas trgovcev in obrtnikov...
Oglas trgovcev in obrtnikov...
Oglas trgovcev in obrtnikov...

Za takojšnje zedinjenje.

LJUBLJANA, 21. nov. Dalmatinska naročna vlada je predlagala potom Narodnega Veča v Zagrebu naj se z ozirom na težavni zunanji pa tudi notranji politični položaj brez odloga izvede zedinjenje Srbije, Crne gore in vsega ostalega etnografskega teritorija SHS, v eno državo, oziroma, da se ustvari skupna vlada, skupni parlament in regentstvo za vse naše narodno ozemlje.

Načelnstvo J. D. S. se je v sili dne 20. novembra o tem predlogu vsestransko in temeljito posvetovalo in prišlo do zaključka, da je predlog dalmatinske narodne vlade v vsakem oziru utemeljen in da je edino v njem iskati rešitve iz sedanjih težavnih razmer. Edino takojšnje zedinjenje more razbistriti mednarodni položaj, v kolikor se nanaša ta na nas, izvesti uspešno obrambo narodne posesti slovenskega naroda na jugozapadu in zagotoviti našemu pričakovanju odgovarjajoče severne meje. Brez enotne skupne vlade je nemogoče izvesti zadostno prebrano naših dežel in urediti naše finance. V tem prepričanju je sklenilo načelnstvo, da so vsi zastopniki Jugoslovanske demokratične stranke v Ljubljanski narodni vladi oziroma v zagrebškem Narodnem Veču zavezani delati za predlog dalmatinske zemaljske vlade. Ako bi ta predlog v narodni vladi ne dobil večine, ga morajo prilaginiti pri sili Narodnega Veča kot naš minoritetni votum.

Dalmatinski poslanci za zedinjenje.

ZAGREB, 20. nov. Na včerajšnji seji dalmatinskih poslancev so se sklenili resolucija, ki je bila oddana Narodnem Veču in ki pravi da so Hrvati v Dalmaciji vznemirjeni vsled nastopa Italijanov. Narodno Veče naj skupno s srbsko vlado stori vse korake, da se od strani entente kaj napravi v tem oziru. Med drugim pozivlja resolucija v kar najhitrejšje zedinjenje SHS, da se čimprej vpostavi definitivna vlada. Poudarja edinstvo s Srbi kot zavezniki entente. Sledi 20 podpisov jugoslovanskih poslancev, med njimi razen Slovencev tudi Primorcev.

Dalmacija in Srem za zedinjenje.

ZAGREB, 20. nov. Iz Dalmacije in Srema dohajajo dan na dan Narodnemu Veču vprašanja, zakaj se čaka z zedinjenjem Slovencev, Hrvatov in Srbov, ko je vendar dana možnost za združitev s Srbi iz kraljevine.

Jugoslovanski socialni demokrati za združjenje.

ZAGREB, 20. nov. Casopise prinaša resolucijo jugoslovanske socialne demokracije, v kateri se zahteva združjenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov. V resoluciji se spominja zlasti prošle Stürgkhove dobe, ki je okužila javnost med Slovence.

Vpoklic na Hrvatskem.

ZAGREB, 20. nov. Vpoklic se vse moštvo od 20. do 45 leta ki so sposobni za vojno službo. Vpoklicani se zbera na postaji Piasa pri Karlovcu.

2000 Anglezov prislobo na Reko.

BAKAR, 20. nov. Danes ob 3. popoldne se je izkrcalo na Reki v Punto franco 2000 mož angleške infanterije.

Parobrodna zveza z Reko vzpostavljena.

SENJ, 20. nov. Parobrodna zveza Senj-Reka je zopet otvorjena. Parnik »Velebit« dalmatinske parobrodne družbe je že odplnil na Reko.

Iz Češke.

PRAGA, 19. nov. Čeho-slovaški tiskovni urad poroča: Odsek za zunanje zadeve je imel danes pod predsedstvom člana Narodne skupščine Nemcem sejo. Ministrski predsednik dr. Kramář je poročal o diplomatskih pogajanjih glede slovaških krajev in je sporočil vsebino note, ki jo je odposlal ministrskemu predsedniku Karolyju. V tej noti opozarja dr. Kramář nato, da ogrska vlada nima pravice o slovaških krajih govoriti, ker so na posvetu entente v Versaillesu sklenili, da pripada Slovaška Češkoslovaški državi. Nadalje je energično protestiral proti slabemu postopanju ogrskih čet in radi aretaciji člana čeho-slovaške narodne skupščine poslanca Dule, ki je postavno imun.

Pomoč entente Slovakom na Ogrskem.

PRAGA, 20. nov. Slovaški poslanci so izdali oklic, v katerem pravijo: Madžarske nasilnosti presežajo že vse meje! Madžari so zastopniki starega sistema zatiranja narodov. Vendar ne bojte se! Čas vračila je prišel. General Foch je obljubil, da pošlje več svojih čeho-slovaških letj in francoske čete na ogrska tla, da ti napravijo konec ogrskemu nasilju. — V prihodnji seji v Pragi hočejo slovaški zastopniki vložiti energično interpelacijo radi dogodkov na Slovaškem.

Iz Poljske.

VARSAVA, 19. nov. Pilsudski je brzojavil vsem državam notifikacijo o nastanku neodvisne, vse poljske kralje vsobujoče Poljske države in izraža upanje, da v tem trenutku ne bo prestopila nobena tuja armada brez privolenja Poljske državnih meja.

VARSAVA, 19. nov. Ker pogalanja Daszynskega v svrhu tvoritve novega kabineta niso imela povoljnega uspeha, je podal Daszynski Pilsudskemu svojo demisijsko, ki jo je Pilsudski tudi sprejel. Pilsudski je imenoval novo ministristvo in sicer je ministrski predsednik Moraczewski zunanji minister Wasilewski. Pilsudski sam pa si je pridržal vojno ministristvo. Tri ministristva so prihranjena za pruske dele Poljske države.

KRAKOV, 19. nov. V nedeljo popoldne so sklenili v Lvovu osemindeseturno premirje, katero se lahko oboestransko tri ure pred končnim terminom odpove.

Angleži v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, 20. nov. Vojno ministristvo je dobilo obvestilo, da bo dospela dne 30. novembra v Budimpešto ena angleška divizija. Vojaštvo bo nastanjeno v vojašnicah v Budi. Častniki pa po hotelih.

Srbske čete na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA, 20. nov. Srbske čete so z artiljerijo dospelo do Segedina ter pretrgale rodno železniško

zvezo z Budimpešto in Aradom. Vlaki na teh progah ne morejo voziti.

Tirojska hoče svojo popolno samostojnost.

DUNAJ, 20. nov. V zadnjih dneh kaže Tirojska posebno antipatijo za združjenje z Dunajem. Tirojska zahteva svojo lastno cvetočo industrijo in poljedelstvo ter se boji, da bi se Dunaj preveč ne izkoriščal. Vodilni krogi na Dunaju so storili vse, da pregovore Tirojsko za združjenje z Dunajem.

Clemenceau predsednik mirovnega kongresa.

AMSTERDAM, 19. nov. »Daily Mail« poroča iz Pariza: Pričakujejo, da bodo izvolili Clemenceau za stalnega predsednika mirovnega kongresa in da bodo Wilson naprosili, naj predseduje gotovim sejam, tako baje otvoritveni seji.

Wilson v Evropi.

AMSTERDAM, 20. nov. Kakor poroča Reuterjev urad, bo predsednika Wilsona na njegovem potovanju v Evropo spremljala njegova soproga. Domnevajo, da bo pred početkom mirovne konference več tednov prebival v Parizu. Čudijo, da se namerava udeleževati kongresov v Versaillesu, ki se bodo vršili, predno se snidejo mirovni pogajalci. Udeleževal se bo prvih seji prave mirovne konference, v katerih se bodo določila načela mirovne ponudbe, naslednjih seji pa, na katerih se bodo obravnavale podrobnosti, se ne bo udeleževal.

Javna mirovna pogajanja.

LONDON, 19. nov. Reuterjev urad poroča: »Times« so 18. t. m. izvedele iz New Yorka: Senator Borah naznanja, da bodo smeli zastopniki Nemčije in Avstrije na mirovno konferenco in da se bodo vse obravnave med njimi in zastopniki zveznih vlad vstevši vlado Zedinjenih držav ameriških vršile javno. — Kakor se to pojmuje tukaj, pomenja to, da se bodo obravnave med Nemčijo in alijanci res vršile in da precedenčni slučaj izza boksarske vstaje, ko kineski zastopniki niso smeli k obravnavam, glede Nemčije ne bo obveljal. — Senator Borah je nadalje naznanil, da se razprave ameriškega senata ob ratifikaciji mirovne pogodbe ne bodo prikrivale, kakor je bilo doslej v navadi, da se bodo marveč vse razprave vršile javno. — Ta naznanila so vzbudila največje zanimanje, to pa tembolj, ker je znano da se v njih zrcali naziranje predsednika Zedinjenih držav, Domnevajo, da imajo Amerika in alijanci že gotov sklep.

Sodno postopanje proti bivšemu saškemu kralju.

DRAŽDANE, 20. nov. Proti prejšnjemu saškemu kralju Friderik-Avgustu se bo sodno postopalo, ker je hotel odpeljati nedovoljeno množico živil. V njegovem vlaku so našli 25 vreč sladkorja, pet vreč moka, mnogo masti sveč itd.

Iz Jugoslavije.

Krajevni Narodni Svet v Trstu razpuščen. Včeraj so bili člani Narodnega Sveta tržaškega pozvani h podpolkovniku karabinierjev, ki jim je javil, da je tržaški guverner naš Narodni Svet razpusil Karabinierji so njegove prostore zaprli in vohde zapečatili. Za informacije naj se naše ljudstvo odleje obrača na člane razpusčenega Narodnega Sveta.

Primorski Hrvati za združitev s Srbijo. Iz Zagreba se poroča 20. t. m.: Sneli se je vršilo zborovanje dalmatinskih, srbskih, istrskih in primorskih Hrvatov, ki se imde v Zagrebu. Zborovanja se je udeležilo nad 1000 ljudi, med njimi vsi uglednejši narodni voditelji, izredno mnogo častnikov in vojakov. Otvoril ga je znani pesnik Rihard Katalinić-Jeretov. Za predsednika je bil izvoljen dr. Rok Joković. Po njegovem pozdravu je govoril znani publicist Niko Bartulović, ki je izjavil da je zbrala zborovalce skrb, kaj bo z njihovo ožjo domovino ob Jadranskem morju.

Ogroža pa nas poleg zunanjega tudi notranji sovražnik tako, da so nevarnosti, ki groze naši mladi domovini, ogromno in neštevilne. Dolžnost nas vseh je, da se zberemo in sed ogovorimo, kako jo moremo čuvati. Tudi zagrebška atmosfera nas ne zadovoljuje. Tako malenkostna tako nezadostna za današnji čas se nam zdi. Narodno Veče se posvetuje ure in dneve, kakšne zastave naj visijo na narodnih poslopih, kakšne naj bodo poštne znamke ali naše hrvaške ali skupne jugoslovanske. Med tem pa se odločuje usoda našega bitja. Mi smo demokrati, ki hočemo svobodno domovino, ki zahtevamo resničen demokratizem v vsem javnem življenju. Ali republika ali monarhija, nam je vseeno. Zavedamo pa se, in priznavamo, da uživa kralj Peter spoštovanje cele Evrope, da je kri naše krvi, potomec kmečkega rodu. (Burno viharno odobranje.) Ako vprašamo naše srbske brate, ki so si izvolevali največ zaslug za našo svobodo, ali hočejo republiko ali monarhijo, nam odgovore, da je samoumevno, da hočejo na prestolu jugoslovanskega junaka, svoječasnega revolucionarja Petra. Zalostno in značilno obnem je, da so danes najhujši republikanci ravno oni, ki so vodili svoje dni udanostne deputacije na dvor naših habsburških zatiralcev. Z njimi bo treba enkrat za vselej obratovati. Vprašanje republike in monarhije, bo odločilno za usodo naše Dalmacije za usodo Reke, za celo državo SHS, ki je ustanovljena za celokupni jugoslovanski narod, ne samo za njega posamezne dele. Ukreniti moramo vse potrebno, da jo ukrepimo in dogovoriti se moramo s srbsko vlado. Odklanjamo vsako posebno državo, vsak separatizem, naj se pojavlja v katerikoli obliki že, Govornik je končal z vzkliki Jugoslaviji in Srbiji. Govorili so na to v istem zmislu še dr. Mato Lisčar, dr. Angelinović in Katalinić-Jeretov. Vsi so obsodili one elemente, ki se v teh usodopolnih časih ne znajo držati narodne discipline ter ljudstvo po nepotrebnem razburjajo in bunjo. Vsi ti spadajo pred narodni sod, kamor naj jih postavi Narodno Veče.

Iz Postojne, 20. nov. — Včeraj popoldne je izvedelo prebivalstvo po Postojni za ukaz italijanskega povelj-

stva glede proglašenja vseh vojakov za vojne ujetnike. Prebivalstvo iz oddaljenih vasi ni moglo stavežnega roka izkoristiti da bi lahko v smislu dovoljenja italijanskega poveljstva pravočasno odšlo preko demarkacijske linije in se s tem rešilo ujetništva. Iz Postojne in najbližnjih vasi je zbežalo kakih 100 bivših vojakov, deloma peš, deloma po železnici. Za vožnjo z vlakom so morali imeti posebno dovoljenje od vojaškega poveljstva. — Urade bodo prevzeli Italijani popolnoma v svojo upravo

Glede vojaških oproščencev je italijansko štacijsko poveljstvo v Postojni odločilo, da smejo začasno ostati doma, če bi na tudi ti imeli biti proglašeni za vojne ujetnike, se je zavezal štacijski poveljnik, da jim bo dal priliko oditi. Orožništvo je tudi odšlo.

Pošto pa prevzame z današnjim dnem italijanska uprava in uvedejo italijanske poštne znamke, kakor se je to zgodilo v Trstu.

S Koroškega. Komisar Narodne vlade Smodej poroča iz Celovca 21. nov. Nemci se pripravljajo z gardami na slovenskem ozemlju na odpor, ako bi hoteli Jugoslovani prodreti in prevzeti upravo. Iz Bellaka izvažajo moko, ki jo imajo skrameno v veliki množini v mestni župni cerkvi, na Zgornje Stajersko in Tirojsko. Iz Velikovec izvažajo ponoči moko, dogajalo se še ni, kam. Meščanske garde postajajo vedno bolj bojovite in agitirajo po mestih int rgih na oborožen odpor. Mostove so zastražili in na Homberku nasproti Borovlam so postavili topove. Mnenje Nemcev je, da bo cela Koroška pripadala Nemški Avstriji. V tem smislu govore v svojem provizoričnem deželnem zboru in inženir Sneler je predlagal naj se vsi slovenski vojniki aretirajo, ki bi pri prihodnjih voľvah s prižnice počevali ljudstvo. Prehrana je na slovenski strani slaba, ker so pred preobratom veliko rekvirirali, zaloge živil imajo na Nemci. V Celovcu je mirno, vlada soldatenrat, Nemške straže se nasproti vojaštvu in civilistom vedejo zelo oblastno in rekvirirajo po nekod tudi civilistom lastnino. Nemški mornarji v Področici so rekvirirali pri župniku Razumu v St. Jakobu 1 kg sirovega masla, ki ga je župnik dobil od ljudi v dar, ker sam nima gospodarstva. Vedli so se pri tem s puškami silno arogantno in predrzno grozili. Domače prebivalstvo je vsled njihovega obnašanja silno razburjeno in se je bati, da pride do sponadov. Lahki so zasedli Kanalsko dolino do Trbiža. 15. novembra je prišel oddelek kavalerie, kakih 200 konj. 17. novembra se je nastanil v Zabnicah cel infanterijski polk z 200 konji. Ostati hočejo tam dolgo časa. Isti dan so zasedli drugi polki drugi vasi, Lipolovo vas, Naboriet, Ukve. S seboj imajo strojnice in puške. Dostihal razen sena niso še ničesar rekvirirali. Sicer na postopajo oblastno, kakor bi hoteli tam za vedno ostati. Orožništvo je moralo takoj oditi. Tudi vsi železničarji in čuvaji so morali oditi in so jih nadomestili z laškimi. Je postale načelniki so še ostali.

Italijsko poveljstvo je izdalo 17. t. m. ukaz, da vsi se morajo bivši avstrijski vojniki javiti tokom 24 ur pri italijanskem poveljstvu. Ker se je govorilo, da homo mi jugoslovanski vojniki v Gorici internirani, smo vprašali o tem laškega poveljnika, ki nam je pa zagotovil, da se nam ni ničesar bati, da nam pa ne da dovoljenja za potovanje v Ljubljano pred 19. Po 19. bo vse urejeno. Odreja se, da morajo vsi Slovenci, ki leta 1914, niso imeli domovnske pravice, to je oni, ki niso bivali tam več nego 10 let (na pr. dr. Franko, Dominko, gostilničarka Fon itd.), v treh dneh iz Gorice, dočim Italijane puščajo.

Poročilo iz Gorice.

Nemci proti nemčurjem. Neki višji uradnik avstrijske vlade je prinesel iz Gradca vest da avstrijska vlada ne namerava prevzeti v službo nikogar, ki je rojen Slovenec, a je postal odpadnik. Nemci uvrščajo to svojo namero s tem, da imajo preskrbeti dovolj svojih ljudi. Množica uradnikov, ki so se ponemčurili samo zbog tega, da bi splezali kvišku, bo sedaj obsedela med dvema stoloma, Jugoslovani jih bodo spodili, ker ne marajo odpadnikov več rediti. Nemci na jih ne bodo sprejemali, ker imajo več kot preveč lastnih uradnikov, katere bodo morali lečevati. Nemčurjem torej v budučo ne bodo cvetele rožice.

Volnim invalidom! Brezvestni ljudje širijo med vojnimi invalidi vest, da bodo le-ti vsled izvršenega državnega preobrata izgubili doseženo pokojnino, vzdrževalnino, podporo in sploh vso socialno pomoč. Narodna vlada SHS v Ljubljani se zaveda, da je ona ne-

nih prvih socialopolitičnih nalog rešitev zamotanega vprašanja o preskrbi vojnih invalidov, nadalje vdov in sirot v vojni padlih. Da se to vprašanje uredi tako, kakor je nujno in potrebno z vidika moderne zakonodaje, je treba, da se poprej izvrše potrebne predpriprave in polzvedbe. Znano je, da je bil doslej osrednji razvidnostni kataster vseh vojnih invalidov, v bivši Avstriji na Dunaju; ta osrednja centrala je tudi nakazovala vse invalidne pokojnine, vzdrževalnine in razne doklade sama potem poštnohranilničnega urada na Dunaju naravnost upravičencem. Da se izvrše potrebne informacije in dogovori o tem, ali je morda dosežanja osrednja centrala voljna, do končne ureditve tega vprašanja se dalje izplačevati že priznane zneske ali pa ne; nadalje da se ugotovi vsaj približno število oseb slovenskih vojnih invalidov, pa je treba nekaj časa. Narodna vlada je odločena, vprašanja o preskrbi vojnih invalidov, vdov in sirot temeljito rešiti, ker se zaveda svoje velike naloge v tem pogledu. Narodna vlada SHS v Ljubljani izjavlja že danes, da bodo niene tozadevne naredbe prežete z duhom človečnosti, izhajajoče iz načela, da imajo zlasti tisti, ki so v svetovni vojni izgubili svoje zdravje in deložnostno polno pravico do preskrbe v največji meri, ki je sploh mogoča.

Londonška poravnava je za Jugoslovane ugodna. V »Manchester Guardianu« piše sir Hug Evans o nasprotju med Italijani in Jugoslovani. Med drugimi pripoveduje, da se je napotilo začetkom oktobra več zastopnikov jugoslovanskega komiteja v Londonu v Rim, da bi se tankaj posvetovali s sedanjim češkim ministrom zunanjih del dr. Benešem.

Nadaje pravi Evans: »Pogoji za premirje, predvsem pa okupacija obrežja po italijanskih četah, so za Jugoslovane v največji meri neprijetni. Vendar na je eno gotovo, da so določbe londonske poravnave med Italijo in Jugoslovani, pri kateri poravnavi sem bil sam navzoč, za Jugoslovane izredno povoljni. Za sedaj je glavno, da Jugoslavijo priznajo kot zavezniško državo ententne vlade.«

Italijanski kile pred okupacijo. Italijanski aeroplani so metali na jugozapadni fronti malo pred sklenjenim premirjem letake s takim-le oklicem: Jugoslovanski vojak! Ustanovi se jugoslovanska država. Vsi Slovenci, Hrvatje in Srbi bodo živeli neodvisni in srečni pod svojo zastavo in pod svojo vlado. Prvaki vašega naroda, katere je prisilila vlada na Dunaju in v Budimpešti s krutim preganjanjem, da so iskali zavetja za mejami so se popolnoma sporazumeli z italijanskimi državniki. Naš in vaš narod sta brata! Ne streljajte na italijanskega vojaka, ki se bori tudi za vašo narodnost.

Nemška Avstrija si svoji Kočevje. Nemški listi javljajo, da je državni svet nemške Avstrije sklenil, da ostane Kočevje začasno pod čimomečnem (1) nemške Avstrije in da ima začasno spadati v njeno pravno področje. Zato predlaga »Grazer Tagblatt«, naj bi nemško-avstrijska vlada sprejela v svojo službo vse one Kočevsčane državne uradnike in nastavlence, ki so nameščeni v slovenskih krajih. — Radovedni smo, kako bo Avstrija upravljala kočevsko deželico, ki leži sredi jugoslovanskega morja. Menimo, da bodo pri tem imeli pač odločilno besedo naši vladni krogi. Kar se pa tiče premeščanja kočevskih uradnikov in drugih nameščenec, nimamo prav nič proti temu, ako jih še danes prevzame nemška Avstrija v svojo službo. Srečno pot!

Ali monarhija ali republika ?

Vprašanje, kakovo obliko naj dobi naša bodoča država — ali bodi monarhija ali republika? — je postalo predmetom diskusij med nami. Začeli so časopisi. Po našem mnenju je časovno prehitro. Naše mnenje, — kakor nam je narekule priroščiti razum — je, da je naravna in logična pot ta, da nam bodi prva in glavna naloga, da si zagotovimo hišo! Potem šele prihaja vprašanje, kdo bodi glavni in v kakih oblikah naj nas vodi v tej hiši! — Se bomo pa je obžalovati — ker deluje ka neugodno, — da se to prerekanje ne omela le na časopise, marveč se je zaneslo tudi v ustneme razgovore med osebami. Ljudje se razvneličijo. In to more postati nevarno, ker bi moglo razdreti (isto hudovno enotnost med nami, ki smo se le v zadnjih časih tako veselili kot pravega božjega daru in blagoslova.

Vprašanje je sporno in težko izlasti pri nas. Mogoč bi načeti najprej vprašanje zrelosti našega troimnega naroda. Tudi se nočemo upuščati v akademična in načelna razglabljanja o vprašanju: katera oblika je priredelna, boljša in koristnejša za razvoj in napredek ljudstva? Tudi mi imamo svoje naziranj. Ali, nočemo le tu predlagati iz razlogov, ki jih hočemo tu navesti in ki se dalo združiti v izjavo: da nočemo prillivati oia v plamenček, ki bi mogel postati nevaren plamen. Kajti naša sodba je ta, da, če kedaj, mora v teh velikih odločilnih trenutkih biti naša prva dolžnost, da osebna naziranja podreliamo korist naše skupnosti. In, hvala Bogu, mi imamo danes čimteljev, instanci in avtoritet, doma in v inozemstvu, ki jim je poverjena naloga, da nam oni medsebojno ugotove in določijo to našo skupno korist! Saj smo čuli ravno te dni razveselivo sporočilo, da se zastopniki vseh treh po ujedinenju stremeljih jugoslovanskih plemen razgovarjajo in pogajajo med seboj. Vsa minulost teh mož nam jamči, da jim je le korist in blaginja naše bodoče skupne domovine pred očmi. Zarpajmo tem možem in čakalno njihovih ukrepov! To bi bila v teh trenutkih naša druga dolžnost.

Samo svariti bi hoteli pred neko zmoto ko presojamo vprašanje: ali republika ali monarhija? To sta dva relativna pojma. Anglija ima n. pr. monarhiško obliko, in vendar je ni države, kjer bi bila volja ljudstva tako suverena kakor je ravno v Angliji. Meksika pa je republika, Ali, prav gotovo ga ni v Evropi republikanca, ki ne bi se ako — bi imel izbirati med tema dvema državama — izrekel za Anglijo! Tu je pač vprašanje, kako ustavne določbe ima monarhija, kake prerogative daje monarhu. Na Anglaškem je kralj le nekak reprezentativen ornament države in se mora absolutno pokoriti volji parlamenta. Je — rekli bi — le izvrševalec

Tudi ne bi bilo absolutno veljavno, če bi se mi hoteli sklicevati na dejstvo, da se v Nemčiji pripravljajo samostojne republike. Take analogije utegnejo biti nevarne, ker so razmere drugačne. Bavarska in Prusija ste — in pri tem puščamo na strani vprašanje temperamentalni in verski moment — teritorialno ločeni ozemili. Mi Hrvatje, Srbi in Slovenci pa živimo na ozemljih bivše Avstro-Ogrske tesno drug poleg drugega in pomešani med seboj. Pri Bavarcih je torej stremiljenje po osamosvojenju razumljivo. Za nas bi bilo tako cepiljenje usodno, ker bi oviralo proces asimiliranja — naše ujedinitenje. To pa je nam glavno, ker po tem ravno stremimo. To stremiljenje stoji za nas pred vprašanjem državne oblike!

Povdariti pa moramo vnovič, da podajamo te momente le v razmišljanje in da je daleč proč od nas misel, da bi se tu izrekli za to ali ono obliko. Naglašamo torej, da je vsem, ki resno mislijo z mislijo našega jugoslovanskega narodnega zedinjenja, vrhovna dolžnost, da vsak zastavlja vse svoje sile, da pridemo do države Jugolovanov!

In še nekaj bi položili rojakom na srce. In to prav iz globine srca. Priznavamo kar odkrito, da so stvar Jugoslovancov v tem svetovnem požaru rešili le junaki! Srbi, Žrtve, ki jih je zahtevala ta vojna od nas vseh, so ogromne. Razlika je le ta, da smo mi Hrvatji in Slovenci krvaveli za tuje interese in proti sebi, Srbi pa so krvaveli a znas in stoji tudi danes na braniku v obrambo teritorija naše bodoče Jugoslavije! Ali ne zahtevata torej čut bratske hvalečnosti in najvišji interes naše bodoče države, da se oziroma na čustvovanje in želje Srbov tudi ob vprašanju: ali monarhija ali republika?! — pri čemer ne smemo pozabljati dejstva, da je bila Srbija tudi doslej že — najdemokracičnejša država!!

Grehi naša minulost! — Francojeni v bodočnost!

Gorje nam, ako bi tudi danes še, v dnevih svobode, ne hoteli biti iskreni napram sebi. Svoboda in laž se izključujeta istotako kakor odkritosrčnost in hnavstvo. In resnica je, da so nam dragi priborili svobodo. Gorje nam, ako bi se sedaj po rekah krvi, ki so jo drugi prelili za nas, ne pokazali vredni novega življenja, svobode in človekoljubja.

Res je sicer, da smo tudi mi Jugoslovani v teh štiri letih prelili reke krvi, ali ta kri je tekla proti nam, ne za našo svobodo. In okovi, ki so nas tiščali stoletja bi nas bili zdrobili, da je imela naša kri toliko moči, da bi bila avstro-ogrski nestvor ohranila pri življenju.

To je resnica, pred katero si ne smemo zatiskati očesa, kajti gre za bodočo usodo vsega jugoslovanskega naroda.

Seveda, je za nas Hrvatje, Srbe in Slovence nekdanje habsburške države cela vrsta razlogov, ki naj nas opravičujejo. Dobi ljudje so opravičevali tudi zamorce, ko so se v ameriški protislužbenki vojni borili na strani lužno-ameriških držav. In Dostojevski je napisal cele spise, da bi vodenje Bolgarov v osvobodilni vojni, ki jo je vodila Rusija zanje prot Turčiji, postavil v miljejšo luč. In velika Rusija je velikodušno podarila Bolgarom državo v taki veličini kakor bi je bolgarsko izdajstvo ne moglo priboriti nikdar! Stotiseči Rusov so žrtvovali za to Bolgarsko svoje življenje.

Dobri ljudje bodo navajali opravičevanja tudi za nas in kak novi Dostojevski bi čez naše krivde razgrnil plašč pozabljenja. Mi pa nimamo nobene pravice, da bi se opravičevali sami pred seboj za delanja, za kakršna ni opravičenja pred Bogom in vestjo. Mar bi bilo žrtvo Jugoslovancov bivše Avstro-Ogrske v boju za lastno svobodo težje, nego so bile v tem boju, ki naj bi nas bil pahnil še globlje v suženjstvo? Ni ga večjega dokaza ljubezni, nego je ta, da kdo žrtvuje svoje življenje za to, kar ljubi — tako je rečeno nekje v svetem pismu. Mi pa smo žrtvovali življenje stotisočev za — suženjske okove!!

Težki so grehi, ki smo jih zakrivali mi lužni Slovani razbite habsburške države na lastnem narodu — tem težji, ker so prehajali od očeta na sinove stoletja. Ako so grešili očetje, ko so se podredili tujim vladarjem, pa so sinovi povečali to krivdo s tem, da niso niti pozkušali da bi se otresli teže gospodstva, marveč so še utrjali z medsebojnimi boji. Zalostne zgodovine Jugoslovancov ni možno izbrisati. Le z grozo moremo misliti na to, kaka bi bila naša bodočnost, da nas niso bratje osvobodili. Kajti nas je osvobodila Srbija s svojo vojsko, s svojim zvestim vstrajanjem za pravico do ujedinitenja in za svobodo Jugoslovancov; s svojim mučeništvom za jugoslovansko stvar. Nas je osvobodila Srbija! To je resnica. In le zli ljudje, malenkostni duhovi in borne duše so odtelzajo izpoznanju resnice!

Puljski »Hrvatski List« na piše:

V to vojno smo vstopili kot zvesti slugi dunajskega cesarja. Verovali smo njegovim besedam kakor leta 1848. Ali ta narod, zaslepljen po dunajskih gestih, je izšel iz te vojne preroben in s ponosom more pokazati nato, da je skupno s Čeho-Slovaki zrušil strašni zister in uničil eno najsilnejših vojska. Zato so bili naši zaporj polnih naših ljudi, zato je na stotine naših rodoljubov v vseh naših deželah bilo usmrčenih — po sodnji ali brez nje. Ta narod, ki je v tej vojni pretrpel najgroznejše nevolje, ta narod more mirnim zunanem zretju v bodočnost. Naše delo za entento je bilo enako pomoči silne vojske, bilo je izdatneje, nego delovanje tisočerihi topov. Ne samo na podlagi pravice samoodločbe narodov, marveč tudi na podlagi naših žrtv imamo danes pravico do pravične rešitve našega nacionalnega vprašanja. Mi se tekom te vojne nismo skrivali, nismo nosili kokard Rdečega križa. Naši vojniki so se borili med dvema ognicama: pred nami so bili topovi naših pretveznih sovražnikov, za nami pa mitraljeze naših — prijateljev«. Ali osvobodilna beseda je prodrla tudi najprve vrste naših čet in te so v odločilnem trenutku izvršile tisto, kar smo pričakovali od njih.

Ako pevačo danes narod na svetu »hozana« in »aleluja«, moremo reči, da je to naša hozana in naša aleluja. Naš narod je skupno z drugimi narodi ki so hrepeneli po svobodi, dosegel veliko in za gnili dunajski zistem porazno zmago!

Avstro-ogrška monarhija svetovna laž.

»Arbeiter-Zeitung« je pisala te dni: Vse vojne, ki jih je vodila Avstro-Ogrska, so bile samo vojne za ohranitev rodbinske moči dinastije. Za to je vodila mo-

narhija vojno s Prusijo, za to z Italijo, edino v to svrhu je okupirala Bosno, do katere ni imela nikake pravice. Proti tej okupaciji so sicer protestirali Nemci in Madjari, ali dinastija je hotela povečati silaj svoje krone. In da ohrani to deželo, so uverjali narode Avstro-Ogrske in tudi neumne Nemce, da gre za domovino. In tako je došlo do te vojne. Avstro-Ogrska dinastija je skozi stoletja ovirala ustvaritev nemškega narodnega edinstva; bila je največja zapreka, zledinjenju Italije in tako je hotela biti tudi zapreka proti težnjam srbskim po svobodi. Zato, ker je bil en član avstrijske vladarske hiše umorjen, je bilo potrebno, da ves svet izgubi glavo, a ko svet vendar ni hotel tega, tedaj je izbruhnila ta vojna. Z monarhijo propada sistem laži, ki je skozi stoletja mučil svet. S kako drznostjo se je skozi vso zgodovino, posebno pa tekom te vojne, širila v svet lažnjiva trditvev o zvestobi monarhijskih narodov ter se je trdilo, da so vsi srečni, da pripadajo črno-rumeni zastavi. Cim pa je ta sila popustila, izbruhla iz njih z elementarno silo čut mržnje proti Avstro-Ogrski in nebrzdiliva radost, da so se je rešili. Celo kaznjeneec, ko zapuščta kaznilnico, občuti neko vrsto pripadnosti k celici, v kateri je probil toliko let — samo napram Avstriji se ne občuti nič drugega, nego mržnjo. Kjer-koli se pojavlja v slovanskih ali italijanskih področjih kak Anglež ali Francoz, vse mu vzklika navdušeno, ker je sovražnik monarhije. Pa tudi tisti, ki so nam jih prikazovali kot najzvestejše: Hrvatje, ponos črno-rumenih, in katoliški Slovenci, ne izražajo nič bolj na liho svoje radosti, nego družji. In madžarski narod, ki so nam ga predstavljali tako zvestega mlado-mu vladarju, dviga — čim je mogel svobodno izpregovoriti — zastavo republike. In za to svetovno laž, za to državo, ki so jo nie narodi mrzili, se je vodila ta strašna vojna in žrtvovalo toliko milijonov ljudi. Sedaj je tragičnejša pri koncu in zgodovina sveta zabiva pokrov nad krsto, v kateri je Avstro-Ogrska pokopana — za vedno!

Ali smo mi sovražniki Italijanskega naroda?

V minulih časih so se razvili v naših pokrajinah srđiti boji med italijansko in slovansko — strankol Podarjamo stranko, ker so glasniki Italijanstva — politiki in časopisje — vedno trdili, da mi sovražimo Italijane in so se povzpeli celo na blazne trditve, da jih hočemo pometati v morje! Politiki in politikoni so to laž raznašali zavestno, preračunljeno, v agitatorične svrhe, ob polni zavesti, da lažejo; drugi pa so to slepo ponavljali v svoji nevednosti in nerazsodnosti. Nekoč je znani istrski mark Polesini delal na nekem javnem zborovanju, da Slovani tepelo Italijane s „knuto“, Nemci pa z nemško gorjaco — in vzkliknil je patetično, da se bodo Italijani odločno borili proti vsem sovražnikom. Redi tega večnega obdolževanja s sovraštvom smo mi vedno pozivljali drugorodne sodeželane, naj nam vendar že enkrat povedo konkretna delstva, ki dokazujejo, da mi sovražimo italijansko ljudstvo! Če se hočemo morda sklicevati na nekdanje krvave dogodke v Benečiji in Lombardiji, na katerih so res sodelovali tudi avstrijski Slovani v visoki meri, jim odgovorjamo, da to ni noben dokaz, kajti niso sodelovali kot Slovani, ampak kot vojaki, ki morajo ubogati!! Odgovorjamo jim da oni krvavi dogodki pripadajo dobi, ko narodi niso imeli še nikakega deleža na vladanju in upravljanju držav, da so bili brez moči in zatirani prav istotako kakor so bili tedaj Italijani v Benečiji in Lombardiji.... Pa ne le, da ne morejo navesti nobenega zgodovinskega čina: tudi iz dogodkov bližje minulosti ne morejo podati nobenega dokaza, da mi sovražimo Italijansko — ljudstvo!! Naš boj je bil vedno le boj za svoje pravo nikdar pa ne boj proti pravici italijanskega življa do svobodnega nacionalnega in političnega življenja. Nikdar nismo stremili po nadvladbi nad italijanskim ljudstvom, nikdar nismo segali po njegovi lasti, nikdar se nismo protivili nobenim njegovim upravičenim zahtev, marveč smo se borili vedno le za svoje pravo, za isto mero svobode, za zagotovitev svoje narodne eksistence, kakor so jo Italijani zahtevali zase!

V našem boju nam je šlo vedno le za revindikacijo starega prava, da se nam da, kar nam je bilo odvzeto po krivdi neugodnih nam zgodovinskih dogodkov. Vse naše stremenje je šlo vedno le za to, da si osiguramo bodočnost na tem ozemlju poleg svobodnih in zadovoljnih Italijanov!

Cim pa stoji to delstvo da mi nismo nikdar sovražili Italijanskega naroda, marveč smo se borili le proti italijanski politični stranki, ki je nas res sovražila: kako naj bi mi bili sovražniki danes, ko iz globine izmučenih duš, osvobojeni iz istega jarma, ki je tlačil tudi Italijane, pozdravljamo kot odrešilno blagovestje veliko idejo, ki je na trumfalnem pohodu: idejo samoodločbe in narodne svobode vseh narodov. Idejo bratstva in enakopravnosti vseh narodov ter mirnega življenja in snovanja med njimi? Ker ljubimo lastno svobodo in zahtevamo le svoje pravo, ne bomo nikdar gazili tučega prava in ne bomo nikdar hoteli dušiti tuje svobode! Mi hočemo živeti z Italijani v miru kot dobri in enaki cenjeni sosedje!

Posebno in slovesno pa moramo protestirati proti največji krivici, ki bi se nam delala s tem, da bi nas glede krivčnosti in nasilnosti hoteli postavljati v paralelo z Nemci! Saj se danes radujemo skupno z vsem civiliziranim svetom na zlomu nemške nasilnosti in krivčnosti! Naši Italijani naj bi se že enkrat iznebili usodne zmoče, v kateri vidijo v nas svoje sovražnike! Saj smo jim napovedovali čisto da pride ura, ko bodo iskali pri nas pomoči! Ta ura je prišla v sedanjih vojni. Ne le, da so se slovanske legije borile z Italijani ramo ob ramo, ne le, da se ima Italija junškemu srbskemu narodu neizmerno zahvaliti, ne le, da je Rusija, vkljub svojemu militarističnemu zlomu, odločno delovala s svojo revolucijo tudi na zlom nemškega imperijalizma, ampak je revolucionirala dahove tudi med avstrijskimi slovanskimi narodi.

Aprovizacijske stvari.

Govedina.

Danes, v nedeljo, se bo prodajala zmrznjena govedina lastnikom izkaznic brez rdeče črte. Na vsako izkaznico št. 60 za slanino in mast se dobi 10 dkg mesa po K 12 — kg. Prodaja se prične ob 7 zjutraj v naslednjih mesnicah: Culot, Giuliani 23, Tramarin, dell'Istria, Marangoni, Sv. Ivan-Timljan 1408, Zvetan, Sv. Ivan-Vrdela 508, Pinter, Farneto 9, Del, zadruga, Settefontane 6, Del, zadruga, S. Marco 23, Saulich, Kladin Sv. Alojzij 668, Del, zadruga, dell'Istria, Ottonischer, Molin grande 10, Rivolt, Massimilana 8, Fontanon, Gatteri 38, Valentini, Madonna 21, Castro, Felice Venezia 19, Carniel, dell'Istituto 22, Oodigna, Giulia 24, Perlati, Barriera vecchia 4, Loy, Barriera vecchia 41, Moratto, Molingrande 44, Ritossa, Parini 13, Lenarduzzi, Gatteri 23, Crisnach, Poste 16, Dapretto, Boccaccio 6, Mahusa, Parini 15, Morniz, Acquedotto 17, Godina, Skeden 138, Sluga S. Giacomo in Monte 12, Raimondi, Madonna 31, Benedettich, 30, Ottobre 13, Gatznik, Acquedotto 65, Ferluga, Donadoni 6, Nicheito, Carducci 39, Tellini, Rossetti 33, Mislaj, Lazzaretto vecchio 41, Marsè, Farneto 5, Trocca, Commerciale 5, Sinigaglia, Barkovlje 41, Spangher, Barkovlje 99, Bruna, Beccherie 1, Levi Beccherie 6, Cirilli, del Ponte 7, Cacovich, del Ponte 5, Jenco, Istituto 4, Simonetta, Schiapparelli, Si-

monetta, G. Gallina, Alles, Media 10, Rapotez, Giulia 70, Comisso, Campo S. Giacomo 10, Dean Sv. Ivan-Vrdela 630, Veronese, Largo Santerio 3, Stabile, S. Michele 5, Vattovaz, Giustinelli 5, Pangoni, Giulia 18, Rizzian, ul. dell'Istria 76, Rizzian ul. dell'Istria 1, Rizzian, ul. del Rivo 38, Rocco, S. Marco 2, Rizzian, P. Barriera 9, Visintini, Cavana 22.

V istih mesnicah dobe tudi še tisti lastniki izkaznic z rdečo črto št. 60 po 10 dkg zmrznjenega mesa brezplačno, ki ga niso vzeli včeraj.

RAZDELJEVANJE MAŠČOB.

Od ponedeljka, 25. t. m., do sobote, 30. t. m., se bodo v vseh prodajalnicah, v katerih se prodajajo zivila aprovizacijske komisije dobivale izkaznice št. 19 za olje in dodatne izkaznice št. 97 za slanino. Maščobe se bodo dobivale od ponedeljka, 25. t. m., do sobote, 7. decembra. Ker je na razpolago za sedanjost razdelitev samo 24 kvintalov olja, se je ukrenilo naslednje: Na izkaznice št. 19 za olje se bo dobilo olje samo tedaj, če bodo imele te izkaznice na prednji strani pečat aprovizacijske komisije, oddelka za prodajalnice, osrednjih urad. Na izkaznice št. 19 za olje (brez pečata) se bo mogla dobiti v prodajalnicah svinjine samo slanina ali mast ne pa olje. Na dodatne izkaznice št. 97 se bo mogla dobiti samo slanina ali mast. Na izkaznice z rdečo črto se bodo dobivale maščobe brezplačno in sicer 10 dkg oz. centilitrov, došim so za druge po K 11 — kg oziroma liter. Olje se bo dobivalo samo v naslednjih prodajalnicah: Olivo, ul. Sanità 16, Terzon Settefontane 12, Medvesitz, Belvedere 34 in Constantini ul. S. Lazaro št. 15. Ker je olje dospelo popolnoma zmrznjeno, se ne more pričetl razdeljevanje pred sredo, 27. t. m. Pri nakupu je treba izročiti dotične izkaznice št. 19 za olje in predložiti tudi izkaznico za nakup mesa in maščob, katera se preščepona na št. 14 razpredelka „salumeria“. Lastniki dodatnih izkaznic št. 97 za slanino morajo tudi izročiti dotične dodatne izkaznice in predložiti tudi izkaznico za nakup kruha.

Prodajalci svinjine in olja se svare, da naj ne oddajajo maščobe osebam, ki bi predložili večje število izkaznic kot je označeno na izkaznici za nakup mesa in maščob oz. kruha, in da ravnajo tako ne dajo maščob in zaplenijo izkaznice osebam, ki bi že imele preščeponjeno število 14 na izkaznici za nakup mesa in maščob v razpredelku „salumeria“. Ravno tako naj oddajajo prodajalci svinjine slanino ali mast samo na izkaznice št. 19 za olje le tedaj, če niso prenečatenne, prodajalci olja pa olje le tedaj, če so prenečatenne. Prodajalcem, ki bi se ne ravnali po teh odredbah, se odvzame takoj prodaja in se ovadijo pristojni oblasti.

Novo prodajalnice kruha.

Jutri, v ponedeljek, se odpre v ul. Giulia št. 20 nova prodajalnica kruha na izkaznice za potnike in začasno bivanje v Trstu. V ponedeljek, 25. t. m., se zapre prodajalnica kruha v ul. 30. oktobra (Caserma) št. 11. Za v tej prodajalnici vpisane stranke se odpre nova prodajalnica v ul. Vrdirivo št. 42.

Premestitev prodajalnice aprovizacijske komisije.

Jutri, v ponedeljek se prodajalnica aprovizacijske komisije št. 1 premesti iz ul. Madonna del Mare št. 11 v ul. Cavana št. 22.

Domache vesti.

Prepoved izvoza. Gubernator razglasa: 1. Prepoveda ju je izvoz živil in vsakega drugega blaga iz ozemlja Julijske Benečije v ozemlja, ki so svoj čas pripadala Avstriji. 2. Kršitelje te odredbe kaznuje vojaško sodišče z vojaško ječo.

Krič o maščevanje bi bile, ako bi se hotel kdo maščevati na tem ali onim avstrijskim narodom za to, kar je grešila pok. Avst. o-Ogrska v krajih, zasedenih po njej. Mi nismo odobravalisti tega postopanja — kamoli, da bi se ga ve-elili! In naši poslanci so bili tisti, ki so avstro-ogr. ko vlado radi tega postavili na sramotni oder. Postopanje avstro-ogrskih oblasti ne bi opravičevalo maščevanja nad našim narodom radi grehov bivše avstro-ogr. ko vlade; po-ebno še ko je bila ta vlada tudi naša sovražnica, strahovalka in peg njalka! In slednjič tudi zato ne, ko ima ententa tudi temu narodu zahvaliti, da je vojna tako hitro zvršila in da se je stara avstrijska država zrušila.

Profesor Vatroslav Jagić o Jugos'aviji. Povodom zgodovinsko-koznamenite seje hrvatskega sabora, v kateri je proglasil popolno osamosvojenost od Ogrske, je ta slavni slavist poslal zagrebškemu županu dr. Skulju dal se pismo iz katerega posnemamo: Prišli so novi, v resnici veliki časi tudi za naš trpeči narod. Dal Bog, da bi se uresničile vse sijajne nade, ki nopolnjujejo danes naš narod in njega prestolnico! Sedaj ko sem pred kratkim prekoratil osemdeseto leto, doživljam velike dni, ko ves Zagreb dlava v veselju, radosti in usvdučenju, ko slavi pričetek popolne politične svobode, in sicer v prijateljski skupnosti us de-uo in levo. a Slovenci in Srbi se mi očel solze od radosti in duša mi beži povzdignjena v vašo sredo da se ogreva na vašem navdušenju, vaši sreči, vašem zaupanju. Sprejmite moj pristrčni pozdrav, sporočite ga vsem, ki so se p ed nekoliko meseci spo injali mojega 80. rojstnoga dne in ki sedaj skupno z vami gradijo domovini boljšo bodočnost. Bog z vami vs mi!

O Milanu Pribičeviću piše P. Ijubč v „Primorskih Novin h“ med drugim: Bilo je leta 1911, ko sem zadnjkrat govoril s tedanjim kapitanom Milanom Pribičevićem. Pri odhodu iz B lgrada, sem ga vprašal: „Kdaj se bova videla z pet? — Pribičević: „Ko dejasem na belcu v Zagreb! Minulega p tka je prišel v Zagreb polkovnik Milan Pribičević. P isel je, da ga vidimo, da je še živ, čeprav je Nemece r žal na njegovo glavo in čeprav so ga tolikokrat pr glišali za mrtvega. Prišel je v Zagreb, da se pokloni zemlji katere sin je, da vidi svoje brate in prijatelje, da vidi radost osvob- jen-ga naroda, do eigar svobode je prip mogla tudi njegova deusica, njegovo plemenito srce njegov um. Milan Pribičević je jokal, ker on ni samo junak in vojak, ampak je tudi „lovek velike kulture, do rega in plemenitega srca, ki je vilo vedno polno ljubezni do naroda, n ki je vedno težko občutilo silno krivico, ki se je delala našemu narodu. Tisti SHS, ki ga danes vidimo na prsih naših vojakov je obeležje, že da-uo vsako v njegovi duši in njegovem sica. Zato ga vidimo, kako gre po bratski Srbiji

od kraja do kraja, od Sloveka do Sloveka, da nči narod, da Srbi, Hrvatje in Slovenci en narod, da je njihova bodočnost, sreča in nesreča — skupna. Za davno pred balkansko in sedanjo vojno je Milan Pribičević tako učil narod v Srbiji, pouk, ko smo bili leta 1911 tamko, smo videli plodonosne sledi njegovih nauk v vsakomur naše lepe in pozvane Srbije. Zato je plaka, ko je došel sedaj v Zagrebu in pripovedoval, da se na krajevno em konaku v Belgradu vjeto sedaj poleg rbske tudi hrvatska in slovenska zastava. Pisec obzaluje, da je moral istega dne iz Zagreba in da ni mogel poljubiti na čelo Sloveka, ki ni samo Srb ampak istotako usverjen Hrvat in Slovenec. S presebnim zadovoljenjem posnemljemo to karaktistično Milana Pribičevića, srbskega junaka in sina hrvatske domovine, ker jej more pritrđiti naš očividec, g Makso Cotič, izza dni žanikarskega kongresa v Belgradu. Ta, ka or tu gori očrtan je Milan Pribičević Sichernega dne, včasih tuhi po dvakrat, opolne in zvečer, je s svojim batom Valerijanom Pribičevićem, poslancem v hrvatskem saboru prihajal v restavracijo v družto slovencev. V našo naslado in gan-tje nam je pripovedoval o dogodkih burnega val venja v Srbiji za časa Milana in zlasti o tragediji v Aleksandrom in Drago. Uvečil nas je, da je bilo to, kar je označal nam sovražni svet kruto bač-stvo, stvar neizogibne domovinske potrebe. Srbija je bila — je rekel — pred strašno alternativo: ali naj padeta dva Sloveka, ali naj se uprjasti domovini! Odlučila se je za prvo, ker drugače ni mogla. Milan Pribičević je govoril tudi s polnim prepričanjem o bližnjem se spopadu med monarhijo in Srbijo. Mi smo se zgrozili, prestrašili, ker smo videli v tistem spopadu nesrečo za malo Srbijo. On pa nas je zavnil z žarko besedo trdave: „Nar d s-ohi bo delal čudeži!“ — In delal jih je: vira Milana Pribičevića slavi danes velikaški trumf Na belgajskem konaku se vijajo danes zastave troimelega jug-slovenskega naroda in p el srbskim narodom se klanjajo v spoštovanju celo njegovi so-račaki — a nekdanj mogučne monarhije ni več; z mižjo v srcu so jo zapustili nje narodi in ni na svetu nikogar, ki bi obžaloval nje nevredeho smrt. Božja pravica je večna! To bohi v tolažbo vsem, ki so bili zatirani, ali mo-da trpe še danes.

Na pomenja to? Iz Italije je pričelo v zadnjem času že prečj redno prihajati v Trst italijansko časopisje, benečansko, rimsko, milansko itd., opazamo pa, da do- slej še ni mo videli v Trstu socialnodemokratskega „Avantij“. Ču i smo sicer, da je baje ta list za nekaj časa ustavljen, toda zgodilo se je to, kakor so pripovado- jele v prav zadnjem času, došim pa lista sploh še ni bilo v Trst, tudi ne v prvih dneh po zasedenju Trsta po Italijanih. Ali je poželjanje tega lista izvea Italije, morda sploh prepovedano?

Vrdeški Sokol vaki člani in članice ter prijatelje Sokola na redni občni zbor, ki se v št. danes, v nedeljo ob 3 in pol popoldne v zgorjem pro-toru Narodnega doma pri Sv. Ivanu — Starosta.

Sokol pri Sv. Jakobu prične zopet z redno telovadbo. Telovadno ure: za člane ob tork h in petkih od 7 do 8, za članice ob sredah od 7 do 8 in pol, moški naraščaj ob ned ljah dopoldne od 10 do 11 in pol, ženski naraščaj ob ponedeljkih in petkh od 2 in pol do 4. Novi člani se vpi-sujejo pol ure pred pričetkom telovadbo. — V isovanje ženskega naraščaja od 9. do 15. leta se ba vršilo v ponedeljek, dne 25. t. m., ob 2 in pol pop.

Darovi.

— Slavica in Andrej Banduš darujeta 10 kron za centvidsko podružnico MD, ker se nista mogla udeležiti pogreba pokojne botre gospo Marije Gorjup.

Slovansko gledališče v Trstu

Danes, v nedeljo, 24. t. m., ob 3 popoldne

VRAG.

Igra v treh dejanjih. Spisal Franc Molnar. Poslovenil M. S. Režišer M. Skrbinšek.

OSEBE:

- Vrag g. Skrbinšek
- Jolan'a ga. Pavlin-Skrbinškova
- Janko g. Kr Ij
- Alfred g. Martinčević
- Elza g.č. Lavčeva
- Zidana Micl g.č. Gradišarjeva
- Andrej g. Gorjup

Predprodaja vstopnic ves dan pri gledališki blagajni. — Vstopnine znižane.

Poslano*) POZIV!

Podpisani pooblaščenec pozivlja vse dolžnike tvrđke „ANA vd. GASPERČIČ“, kakor tudi „DEDIČI GASPERČIČ“, da se tekom 8 dni zglasijo pri njem od 8—10 predp. radi prijateljske poravnave. Store naj to v svojem interesu, kajti vsaka morebitna izprememba vrednosti denarja pojde na škodo dolžnikom samim.

ANTON JAKLIČ
trgovec, Sv. Ivan 627.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu veleva zakon.

ŽIVNOSTENSKA BANKA
PODRUŽNICA V TRSTU
 Ulica Ponterosso vogal ul. Maria Teresa. - Lastna palača.
 Delniška glavica K 120.000.000. - Rez. zaliha K 41.500.000
 Izvršuje kolavino vse banke in menjaške transakcije.
 Uradne ure od 9-1 pop.

MALI OGLASI

Učiteljica ali učiteljico hrvaškega jezika išče gospodinja. Ponudbe na ins. odd. s navedbo plače pod "Jugoslavanka". 3010

Posteja za dve osebi se prodaja. Ul. Traversale al Bosco 4. l. vr. 7. 2910

Mlada gospodinja išče družino pri kateri bi se vadila klavira, prosti plačila. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 3011

Miša v sredini mesta, ulica obliju dena, s prostori za večje obrti se prodaja. Ponudbe pod "Miša" na ins. odd. Edinosti. 3079

Sprejema se popravila obuvalec, spajalca v čevljarstvo stroko. Josip Zagar, Carpison 4. l. 3074

Memorino in francosko za vsi sokošice in začetni učitelji učiteljica ul. Acquedotto 3220

Štedilnike, nove, velike in majhne, železne predmete in razno pohištvo se dobi po nizkih cenah v ul. Carducci št. 43. Vismovitz. 3015

Hišr. dvorandstropna, z vrtom blizu tramvajске postaje se oddaja v najem ali prodaja. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 3006

Pohištvo zakonske sobe, 2 enaki postelji in lepa toaletna miza z mramorjem se prodaja po nizkih cenah. Solitario 29. l. Kranz. 3076

Klavir, prav dober, v popolnem redu, se prodaja za 650 K. Ul. Foscolo 16. V. Gabreutich. 3077

Koncertini klavir, odlikovan na razstavi, se prodaja za 1200 kron. Barriera št. 27. Il. Poliet. 3017

Iščem takoj služkinjo, ki zna kuhati. Dobi dobro hrano in dobro plačo pri majhni družini. Piazza S. Giovanni 4. Il. Poliet. 3078

Kavo Santos, fino, prodajam po 50 kron. Lazzaretto vecchio 30. III. vr. 13. 3079

Prodajam 8 majhnih oraščev. Sv. M. Magdalena Zgoranja 301.

Platina domneva, iz Italije, se prodaja nekaj metrov. Ul. Acquedotto 11. Il. 3072

Delavce iščem takoj, Albert Faber ul. Tesa 22. 3073

Iščem eno ali dve meblirani sobi za dve osebi, če možno, s kuzine. Naslov pove ins. odd. Edinosti pod št. 3075. 3075

Prodajam štedilnik v dobrem stanju. Skorkija-Sv. Peter 1385. 3027

Novo pogrebno podjetje — Trst
 Corso 47 (pri Trgu Piazza della Legna) Tel. 1402.
 Preskrbuje vsakovrstne pogrebe, prevoz mrtličev na vse kraje države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov. Kralj iz kovine in vsakovrstnega lesa v raznih oblikah, vencev, sveč itd. po zmernih cenah. Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa 31. — Brzojavi: Novo pogrebno podjetje — Trst

Amerikansko duple-zlato
 v zlatarnici in urarnici
A. Jerman — Trst
 ulica Barriera vecchia št. 19.
 Velika zaloga dolgih in ovratnih verižic, zapesnitic, prstanov, uhanov, obeskov za slike, med jona itd. Vse stvari so po zmernih cenah, izdelane v najboljših tovarnah. Srebro in zlato kupujem in menjam. Pošilja se po povzetju. Ceniki se ne razpošiljajo.

Več sodov belega iz vrtnega novega vina prodaja za gotovilo po nizkih cenah skladišče v ulici Donizetti št. 1. P 39

Konjak najfinejši v steklenicah po 1/2 in 1/3 se prodaja na drobno in debelo po nizki ceni v skladišču ul. Donizetti 1 P 38

Damski kožuh črn, modern ter mufl, popolnoma nov, se prodaja ali zamenja. Ul. Guardia 15 a. Bregantič. 3033

Izredna prilika!
 Likerji v steklenicah po 1/2 l naprej: Šljivovka po 32.— l. Žganje po 36.— l. Rum po 38.— l. Pelinkovec po 28.— l. Konjak po 36. l. Brinjevec po 36 l. Vermonta 10 K l. KRIZMANČIČ, Trst, ulica Caserma št. 8.

PFaff
 Stroj za šivanje in vezanje pravi nemški vzorec.
Seidel & Neumann in Singer' Gast & Gasser.
 Bogata zaloga vseh potrebščin. Mehanična delavnica za vsako popraviljanje
 Trdnica ustanovljena l. 1878.
FRANCESCO BEDNAR
 Trst, ulica Campanile 19.

Dr. Mraček
 zobozdravnik, Trst, Corso 24, I n Od 9 12 dop. in od 3 6 pop. Bredbolestno izdiranje zob, plombranje in umetni zobje.

Izborno keło istrsko vino se dobi v vsaki množini pri Rudolfu Malalann na Opčinah št. 86.

Varietè GAMBRIUS Kabaret
 vsak večer velika varietna predstava Vstopnina K 1.

UMETNI ZOBJE z in brez željasti, zlate krone in obročki
Viljem Tuscher
 koncesijonirani zobotehnik Trst, ulica Caserma št. 13. II. Ordieira od 9 predp. do 6 zv.

Zobozdravnik dr. J. Čermák
 v Trstu, ul. delle Poste vecchia 12 (vogal ul. Poste)
 Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranje. Umetni zobje

Zlatarnica G. PINO
 v Trstu se nahaja na Korzu št. 15 (bivša zlatarnica G. Zercovitz & Figlio)
 Velika izbora srebrnih in zlatih ur, uhanov, verižic itd.

Dobroznana urarna in zlatarna A. POVH v Trstu
 Trg staro mit ice št. 3.
 Velika zaloga vsakovrstnih ur ter raznih zlaten u.

Hermangild Trocca
 Trst, ul. Barriera vecchia 8 ima veliko zalogo — m tvaških protimo ov. — Venci iz porcelane in biserov, vezani z m deno žico, iz umetnih cvetlic s trakovi in na isti. Slike na pore lastnih ploščah za grobno spomenke itd. itd.
 Najnižje konkurenčno cene.

ZAHVALA.
 Za vse premnoge dokaze ganljivega sočutja ob priliki nenadne izgube svojega iskreno ljubljenega soproga
Antona Irgoliča
 pristava drž. železnice
 izrekam vsem, ki so kakorkoli počastili rajnikov spomin, najtoplejšo in iskreno zahvalo.
 Maša zadužnica se je brala dne 23. t. m. v kapeli ul. P. Besenghi 6 ob 8.
 TRST, 23. XI. 1918.
 Založnica vloga Roza r. J. Majcenovič.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
 reg. zadr. z neom. jamstvom
 ul. S. Frančiška Asiškega št. 20 II. nad.
sprejema hranilne vloge
 od 1 K dalje ter jih obrestuje po **4%**
 Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune. — Posoja hranilne pušice na dom. — Rentni davek plačuje iz svojega. Daje posojila po najugodnejših pogojh na vknjižbe, na osebno poroštvo, na zastave vrednostnih listin.
 Uradne ure vsaki dan izvemšil nedelj in praznikov od 8 do 1.

Umetno - Fotografčni atelje
 Trst, ulica del Rivo št. 42 (prilicje) Trst.
 Izvršuje vsako fotografčno delo kakor tudi razreševanje posnetke, notranost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomenke. Posebnost: Povečanje vsake fotografije. Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, event. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.

Ljubljanska kreditna banka
 Podružnica v Trstu
 Ulica Caserma št. 11. Uradne ure od 9-1.
 Kupuje in prodaja vrednostne papirje vake vrste, srečke, tuje zlate in papirnate noce in devize.
 Daje predume na vrednostne papirje in b'ago in izvršuje vse v bančno stroko spada, oče traj zakaj je.
Vloge na knjižice obrestuje 4% netto.
 Vloge na tekoči in žiro-račun najbolj po dogovoru.

JADRANSKA BANKA
 Trst, Via Cassa di Risparmio 5
 (Lastno posloplje)
 Delniška glavica K 30.000.000. Rezerva K 8.000.000
 FILIJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7-9
 Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatica Split, Štorenik, Zadar. Ekspozitura v Krajuju
VLOGE NA KNJIŽICE
3 1/2%
 od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. - Akro latv žeki in nakaznic na vsa tuja in domača težišča
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje rante, obligacije, zastavna pisma, prioritete delnice, srečke, valute devize, promese itd Daje PREDUJME na vrednostne papirje in b'ago ložeča v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — Prod. ja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija šrebanja sred. z t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rembourc kredit, Borzna naročila. — Inkašo.
MENJALNICA. — — — ESKOMPT MENTO
 Telefoni: 1463, 1793 in 2678.
 Uradne ure: od 9 do 1 popoldne
 Brzojavi: JADRANSKA.

„IMMOBILIARE“, del. dr. Z. Om. Z.
 Vplačana glavica 3,100.000.
 Sprejema naslednje posle. Kupuje in prodaja poslopja. — Uprava poslopij. — Posreduje posojila na poslopja.
Urad: Borzni trg št. 9 — Trst.

Oglasi in osmrtnice se sprejemajo pri inserat. oddelku Edinosti, ulica Sv. Frančiška št. 20, prilicje.